

14.8.1997 Dnro 1/51/1997

Valtiovarainministeriö

Viite: Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 16.7.1997 VM 11/044/97

VALTION KIRJANPITOLAUTAKUNNAN LAUSUNTO VALTIOVARAINMINISTERIÖN TASETYÖRYHMÄN MUISTIOSTA 20/97

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa ehdotuksesta tilivirastojen ja koko valtion aloittavan taseen laadinnan periaatteiksi ja vahvistamisessa käytettäviksi menettelytavoiksi.

Valtion kirjanpitolautakunta pitää työryhmän ehdotusta pääosin asianmukaisena. Lautakunnalla on kuitenkin seuraavat tarkistusehdotukset:

MÄÄRÄYS VALTION ALOITTAVAN TASEEN LAADINNASTA

S. 5

Pääoma

Valtaosa pääomaerien saldoista saadaan sellaisenaan nykyisen hallinnollisen kirjanpidon tasetileiltä.

Lautakunnan näkemyksen mukaan ilmaus 'valtaosa' on liian laajasisältöinen. Nykyisen hallinnollisen kirjanpidon tasetileillä on ainoastaan osa lyhytaikaisen vieraan pääoman eristä.

Lautakunnan ehdotus:

Lause poistetaan kokonaan tästä.

Varaukset

Varaukset arvostetaan vastaisen menon tai menetyksen aloittavan taseen tekohetkellä tiedossa olevaan todennäköiseen arvoon.

Lautakunnan näkemyksen mukaan olisi selkeämpää, jos tilivirastot eivät tee varauksia avaavassa taseessa kuten ei ole mahdollisuutta arvostuseriinkään. Varausten sisältö vaatii täsmentämistä myös tulevia tilinpäätöksiä ajatellen (tilikartta).

Lautakunnan ehdotus:

Tilivirastojen aloittavassa taseessa ei ole varauksia ole.

Liite 1

s. 2

Valtion aloittavan taseen laadinta 31.12.1997, Perustelut**Rahoitusomaisuus**

Rahoitusomaisuuteen kuuluvat rahat, pankkisaamiset ja tilapäisesti muussa muodossa olevat rahoitusvarat.

Lautakunta ehdottaa talousarvioasetuksen 66 §:n mukaista määrittelyä.

Lautakunnan ehdotus:

Rahoitusomaisuuteen kuuluvat rahat, saamiset ja tilapäisesti muussa muodossa olevat rahoitusvarat.

s. 3

3 Kohdistaminen

3.1 Omaisuus

Kolmas kappale viimeinen lause:

Valtion lainat ja niistä aiheutuvat saamiset kohdistetaan lainan myöntäneen tiliviraston taseeseen.

Lautakunnan näkemyksen mukaan määräyksen sanamuodosta ei välity riittävän konkreettisesti, että on kyseessä **muutos** 'Valtion varojen ja velkojen inventointi 31.12.1996' – ohjeeseen ja kirjanpidon uudistuksen pilotoinnin menettelyyn nähden.

Lautakunnan ehdotus:

Valtion lainat ja niistä aiheutuvat saamiset kohdistetaan lainan myöntäneen tiliviraston taseeseen 'Valtion varojen ja velkojen inventointi 31.12.1996' – ohjeesta poiketen.

s. 7

4.4 Vaihto-omaisuus

Viimeinen kappale:

Keskeneräinen tuotanto ja ennakkomaksut arvostetaan hankintamenon suuruisena.

Lautakunnan käsityksen mukaan keskeneräinen tuotanto tulisi arvostaa hankintamenon suuruiseksi ja ennakkomaksut nimellisarvoonsa.

Lautakunnan ehdotus:

Keskeneräinen tuotanto arvostetaan hankintamenon suuruiseksi ja ennakkomaksut nimellisarvoon.

4.6 Oma pääoma

Ensimmäinen kappale

Valtion pääoman pääoman arvo aloittavassa taseessa muodostetaan laskennallisena eränä taseeseen vastaavaa-puolen loppusumman ja vastattavaa-puolen muiden erien erotuksena. Valtion pääoma tulee tällöin arvostettua nimellisarvoonsa.

Lautakunnan käsityksen mukaan oman pääoman muodostamisen teknisyyden vuoksi on ristiriitaista ilmaista, että pääoma olisi arvostettu nimellisarvoonsa. Kappaleen viimeinen lause tulisi poistaa.

Lautakunnan ehdotus:

Valtion pääoman aloittavassa taseessa muodostetaan laskennallisena eränä taseen vastaavaa-puolen loppusumman ja vastattavaa-puolen muiden erien erotuksena.

s. 8

5 Taseen laadinta jatkossa

Ensimmäinen kappale viimeinen lause:

Tällä tavoin edellisiltä tilikausilta peräisin olevat tulonodotukset (aktiivat) ja velvoitteet (passiivat) siirretään uudelle tilikaudelle.

Lautakunnan käsityksen mukaan käsitteiden selkeyden ja yhdenmukaisemman käytön vuoksi oikeampi ilmaisu olisi:

Tällä tavoin edellisiltä tilikausilta peräisin olevat aktivoitunut menot, saamiset ja rahat (vastaavat) ja pääomaerät (vastattavat) siirretään uudelle tilikaudelle.

Liite 2 Käyttöomaisuuden yksityiskohtaiset arvostusperiaatteet

s.2

1.4. Ennakkomaksut

Ensimmäinen lause:

Ennakkomaksut arvostetaan hankintameno.

Lautakunnan käsityksen mukaan oikeampi käsite on nimellisarvo.

Lautakunnan ehdotus:

Ennakkomaksut arvostetaan nimellisarvo.

s. 7

2.5 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Ensimmäinen lause:

Ennakkomaksut arvostetaan hankintameno.

Lautakunnan käsityksen mukaan oikeampi käsite on nimellisarvo.

Lautakunnan ehdotus:

Ennakkomaksut arvostetaan nimellisarvo.

3.1 Käyttöomaisuusaropaperit, peruspääomat sekä muut sijoitukset

b) Julkisesti noteerattomien osakkeiden ja osuuksien arvona pidetään vuodelta 1997 vahvistettavaa verotusarvoa.

Lautakunnan käsityksen mukaan ensisijaisena arvostusperusteena tulisi käyttää hankintamenoa.

Lautakunnan ehdotus:

Julkisesti noteerattomien osakkeiden ja osuuksien arvona voidaan pitää hankintamenoa. Ellei sitä voida käyttää, niin arona voidaan pitää viimeksi vahvistettua verotusarvoa tai jos sitä ei ole niin nimellisarvoa.

c) Julkisesti noteerattomat velkakirjat

Viimeinen kappale:

Liikelaitoksiin sitoutunut pääoma arvostetaan alkuperäiseen hankintameno.

Lautakunnan käsityksen mukaan ensisijaisena arvostusperusteena tulisi käyttää liikelaitosta perustettaessa siihen sijoitetun peruspääoman arvoa.

Lautakunnan ehdotus:

Liikelaitoksiin sitoutunut pääoma arvostetaan liikelaitoksen taseessa 31.12.1997 olevan peruspääoman arvo.

Asetuksen 600/1997 voimaantulosäännöksen mukaan aloittavat taseet tulee laatia yhtenäisten periaatteiden mukaisesti. Tähän vaatimukseen tulisi lautakunnan käsityksen mukaan ottaa määräyksessä kantaa.

Puheenjohtaja

Tapio Leskinen

Sihteeri

Pirjo Rautio